

Програма фахового іспиту з обліку та фінансів для вступників на навчання за денною та заочною формою здобуття освіти для здобуття освітнього ступеня магістр за спеціальностями D1 Облік і оподаткування, D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань D Бізнес, адміністрування та право на основі раніше здобутих рівня вищої освіти бакалавра (НРК 6), магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста (НРК 7) (особам, яким надано таке право згідно Правил прийому до Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна у 2026 році).

Погоджено на засіданні Вченої ради економічного факультету (протокол № 6 від 20 березня 2026 року)

Голова Вченої ради економічного факультету _____ Віталій ДЯЧЕК

Погоджено на засіданні Вченої ради Навчально-наукового інституту «Каразінський банківський інститут» (протокол № 8 від 26 березня 2026 року)

Голова Вченої ради
ННІ «Каразінський банківський інститут» _____ Анна ЧХЕАЙЛО

ВСТУП

Програма фахового вступного іспиту з обліку та фінансів за спеціальностями D1 Облік і оподаткування, D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань D Бізнес, адміністрування та право є основним навчально-методичним документом, що визначає зміст і перелік питань фахового іспиту та спрямована на забезпечення об'єктивної оцінки рівня теоретичної підготовки вступників для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна.

Програма також встановлює перелік питань, структуру та критерії оцінювання знань вступників під час вступу за зазначеними спеціальностями галузі знань D Бізнес, адміністрування та право.

Мета фахового іспиту полягає у виявленні рівня теоретичних знань, практичних умінь і навичок, необхідних для опанування здобувачами вищої освіти у подальшому процесі навчання обов'язкових і варіативних дисциплін за освітніми програмами спеціальностей D1 Облік і оподаткування, D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Програма фахового іспиту з обліку та фінансів має комбіновану форму і включає зміст навчальних дисциплін:

1. Фінансова звітність підприємств за НП(С)БО
2. Фінансовий аналіз
3. Оподаткування
4. Бюджетна та податкова система
5. Фінансовий облік за НП(С)БО
6. Управлінський облік
7. Фінанси підприємств
8. Банківська справа, страхування та фондовий ринок

Фаховий іспит проходить у письмовій формі у вигляді тестових завдань. Тривалість іспиту становить 3 астрономічні години.

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ, ДИСЦИПЛІНИ, ЇХ ТЕМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВИЙ ІСПИТ

1. Фінансова звітність підприємств за НП(С)БО

1. Розкрийте мету складання фінансової звітності та охарактеризуйте її склад.
2. Охарактеризуйте основні принципи підготовки фінансової звітності.
3. Розкрийте призначення балансу та охарактеризуйте його структуру.
4. Визначте сутність активів балансу та охарактеризуйте їх класифікацію.
5. Охарактеризуйте склад, класифікацію та порядок відображення зобов'язань у балансі.
6. Розкрийте умови визнання, класифікації та оцінки доходів і витрат у Звіті про фінансові результати.
7. Поясніть порядок визначення чистого прибутку (збитку) звітного періоду.
8. Охарактеризуйте методи складання Звіту про рух грошових коштів та порівняйте їх.
9. Проаналізуйте групування грошових потоків підприємства за видами діяльності.
10. Охарактеризуйте структуру власного капіталу підприємства та оцініть фактори його змін.

2. Фінансовий аналіз

1. Розкрийте сутність фінансового аналізу та визначте його основні завдання.
2. Охарактеризуйте види фінансового аналізу та їх особливості.
3. Проаналізуйте структуру і динаміку необоротних активів підприємства.
4. Проаналізуйте структуру і динаміку оборотних активів підприємства.
5. Проаналізуйте джерела формування капіталу підприємства.
6. Розкрийте сутність платоспроможності і ліквідності та оцініть їх значення.
7. Охарактеризуйте класифікацію активів за ступенем ліквідності та пасивів за терміновістю погашення.
8. Визначте основні показники ліквідності та поясніть методичку їх розрахунку.
9. Розкрийте сутність фінансової стійкості підприємства.
10. Охарактеризуйте типи фінансової стійкості підприємства та оцініть їх.

3. Оподаткування

1. Розкрийте сутність податку та його основні функції в економіці держави.
2. Охарактеризуйте склад та особливості загальнодержавних податків і зборів в Україні.
3. Визначте роль і значення місцевих податків і зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів.

4. Поясніть відмінності між загальною та спрощеною системами оподаткування суб'єктів господарювання.

5. Охарактеризуйте права та обов'язки платників податків відповідно до податкового законодавства.

6. Розкрийте механізм оподаткування доходів фізичних осіб та роль податкових агентів.

7. Визначте об'єкти та базу оподаткування податком на додану вартість і поясніть особливості його справляння.

8. Проаналізуйте особливості нарахування та сплати єдиного соціального внеску.

9. Оцініть вплив помилок у податковому обліку на фінансові результати підприємства.

10. Визначте об'єкти та базу оподаткування акцизним податком, порядок обчислення акцизного податку.

4. Бюджетна та податкова система

1. Розкрийте сутність та призначення Державного бюджету України.

2. Назвіть та охарактеризуйте складові частини Державного бюджету України.

3. Поясніть зміст бюджетної політики держави та визначте її основні складові.

4. Розкрийте сутність бюджетного дефіциту та профіциту бюджету.

5. Охарактеризуйте основні джерела фінансування бюджетного дефіциту.

6. Визначте види державного боргу та їх економічне значення.

7. Розкрийте поняття бюджетної системи України та її структуру.

8. Поясніть принципи побудови бюджетної системи України та їх значення для ефективного функціонування.

9. Охарактеризуйте склад та види доходів Державного і місцевих бюджетів.

10. Проаналізуйте роль податкової системи України у формуванні доходів бюджету та реалізації державної політики.

5. Фінансовий облік за НП(С)БО

1. Розкрийте сутність та завдання фінансового обліку на підприємстві.

2. Охарактеризуйте предмет та об'єкти фінансового обліку.

3. Поясніть елементи методу фінансового обліку та їх взаємозв'язок.

4. Визначте сутність облікової політики підприємства та її роль у формуванні фінансової звітності.

5. Опишіть порядок обліку грошових коштів у касі та на рахунках у банках.

6. Розкрийте особливості обліку поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги.

7. Поясніть методи нарахування амортизації основних засобів та їх вплив на фінансовий результат підприємства.

8. Охарактеризуйте методи оцінки запасів при їх вибутті та їх вплив на фінансову звітність.

9. Опишіть порядок обліку витрат виробництва та формування собівартості готової продукції.

10. Проаналізуйте порядок формування фінансових результатів діяльності підприємства.

6. Управлінський облік

1. Розкрийте завдання управлінського обліку в системі менеджменту.
2. Охарактеризуйте види інформації, що використовуються для прийняття управлінських рішень.
2. Визначте сутність витрат та охарактеризуйте їх класифікацію.
3. Проаналізуйте основні моделі поведінки витрат та оцініть їх практичне значення
4. Охарактеризуйте цілі та сутність калькулювання витрат.
5. Накладні витрати: поняття, склад. Розміщення і розподіл накладних витрат. Бази розподілу накладних витрат. Поглинання накладних витрат.
6. Порівняйте методи калькулювання собівартості за повними та змінними витратами.
7. Розкрийте сутність, мету та основні завдання CVP-аналізу.
8. Проаналізуйте взаємозв'язок витрат, обсягу діяльності і прибутку.
8. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень.
9. Розкрийте сутність бюджетування.
10. Охарактеризуйте види бюджетів та поясніть послідовність їх складання.

7. Фінанси підприємств

1. Корпоративні фінанси: сутність та основи організації.
2. Організація грошових розрахунків суб'єктів господарювання.
3. Грошові потоки суб'єкта господарювання.
4. Власний та позичковий капітал суб'єкта господарювання, прибуток як категорія відтворення капіталу, джерела формування позичкового капіталу
5. Фіскальне навантаження підприємств.
6. Обігові активи суб'єкта господарювання.
7. Необоротні активи суб'єктів господарювання та фінансове забезпечення відтворення основних засобів.
8. Оцінювання фінансового стану підприємства.
9. Фінансове планування на підприємствах.
10. Відновлення платоспроможності суб'єктів господарювання.

8. Банківська справа, страхування та фондовий ринок

1. Розкрийте сутність і функції грошей у ринковій економіці.
2. Поясніть механізм формування грошової маси та охарактеризуйте її основні показники.
3. Охарактеризуйте сутність інфляції, її види та економічні наслідки.

4. Поясніть поняття валютного курсу та охарактеризуйте його основні види.
5. Розкрийте сутність, функції та принципи кредиту в сучасній економіці.
6. Охарактеризуйте структуру банківської системи України та функції Національного банку України.
7. Поясніть основні види банківських операцій та їх роль у діяльності комерційних банків.
8. Розкрийте сутність страхування, його функції та класи страхових послуг.
9. Поясніть сутність страхових показників (страхова премія, страхова сума, страхове відшкодування, франшиза).
10. Проаналізуйте структуру фондового ринку та охарактеризуйте види цінних паперів і їх функції.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

I. Основна література

Нормативно-правові акти

1. Податковий кодекс України: Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Бюджетний кодекс України: Кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.04.1999 р. № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-99>.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 18.10.1999 р. № 242. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. № 20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>.
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.

12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2000 р. № 353. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01>.

13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00>.

14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 10.11.2003 р. № 601. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1145-03>.

Навчальні посібники та підручники

15. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / В. М. Краєвський, О. П. Колісник, Н. В. Гуріна та ін. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. 388 с.

16. Крисоватий А. І., Панасюк В. М., Мельничук І. В. Бухгалтерський облік та оподаткування: підручник / за заг. ред. А. І. Крисоватого та В. М. Панасюк. Тернопіль: ЗУНУ, 2024. 637 с.

17. Фінанси: підручник / за ред. І. О. Лютого. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ: Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2023. 715 с.

18. Фінанси підприємства: підручник / за наук. ред. Т. О. Ставерської, А. В. Непрана. Харків: Іванченко І. С., 2024. 907 с.

19. Облік та фінанси: навч. посіб. / уклад. П. О. Куцик та ін. Львів: Львів. торг.-екон. ун-т, 2023. 344 с.

II. Допоміжна література

Спеціалізовані закони та видання

20. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.

21. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.

22. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.

23. Про страхування: Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20>.

24. Управлінський облік: підручник / С. Ф. Голов. Київ: Центр навчальної літератури, 2023. 532 с.

25. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / Т. Д. Косова. Київ: Центр учбової літератури, 2023. 440 с.

26. Звітність підприємств: підручник / Ю. А. Верига, Л. А. Ватуля. 2-ге вид. Київ: Центр навчальної літератури, 2022. 776 с.

27. Банківська система: підручник / за ред. М. Крупки. 2-ге вид. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 524 с.

28. Страхування: навч. посіб. / М. В. Дмитришин, Р. І. Дмитришин, Р. С. Русин. Івано-Франківськ: НАІР, 2024. 271 с.

29. Гроші та кредит: навч. посібник / С. П. Стеценко, В. В. Титок, Н. В. Лисиця та ін. Київ: КНУБА, 2024. 227 с.

Наукові статті та періодичні видання

30. Azarenkova G., Rossano-Rivero S. et al. Financial flow management: from crisis to sustainable development. *Financial and credit systems: prospects for development*. 2026. № 1 (20). pp. 62-75.
31. Головка О., Орехова К., Пішта А. Стратегія підвищення інвестиційної привабливості підприємства через міжнародну експансію. *Economics and law*. 2025. № 76 (1). С. 87-97.
32. Rossano-Rivero S., Oriekhova K. et al. Modelling financial results based on “green” budgeting principles. *Financial and credit systems: prospects for development*. 2025. № 3 (18). pp. 124-139.
33. Азаренкова Г., Вепрецька С. Система забезпечення фінансової безпеки підприємства. *Фінансово-кредитні системи: перспективи розвитку*. 2024. № 4.
34. Азаренкова Г. М., Томарович Т. В., Цовма Б. В. Теоретико-методологічні засади комплаєнс-контролю в системі корпоративного управління банку. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2023. Т. 9-10, № 310-311.
35. Diagnostics of transparency of Ukrainian banking institutions using multivariate analysis methods / G. Azarenkova et al. *Scientific horizons*. 2022. Vol. 25, no. 8.

III. Інформаційні ресурси в інтернеті

36. Офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua>.
37. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua>.
38. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.
39. Офіційне інтернет-представництво Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>.
40. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua>.
41. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua> (замість ДФС).
42. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua>.
43. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: <https://dasu.gov.ua>.
44. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>.
45. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua>.
46. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua>.
47. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua>.
48. Офіційний сайт Асоціації українських банків (АУБ). URL: <http://aub.org.ua>.

49. Офіційний сайт Незалежної асоціації банків України (НАБУ). URL: <https://nabu.ua>.
50. Офіційний сайт Ліги страхових організацій України. URL: <http://uainsur.com>.
51. Офіційний сайт Базельського комітету з питань банківського нагляду (Bank for International Settlements). URL: <https://www.bis.org/bcbs/index.htm>.
52. Основні принципи ефективного банківського нагляду / Базельський комітет з питань банківського нагляду. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/international-cooperation/basel>.
53. Інформаційно-правова система «ЛІГА:ЗАКОН». URL: <https://www.ligazakon.net>.
54. Портал НАУ-Online: Законодавство України. URL: <http://zakon.nau.ua>.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ фахового іспиту замість ЄФВВ з обліку та фінансів для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти

Вступне випробування проводиться у формі комп'ютерного тестування. Тестова перевірка знань охоплює систему базових тестових завдань закритої форми із запропонованими відповідями. Серед відповідей на тестове завдання вступнику слід обрати одну правильну. Для кожного вступника передбачається 80 тестових завдань, неправильна відповідь на тестове завдання оцінюється у 0 балів.

Після завершення іспиту автоматично проводиться перевірка відповідей, а

оцінка виставляється відповідно до встановлених критеріїв правильності або неправильності обраного варіанту з запропонованих.

Тривалість фахового іспиту – 3 астрономічні години (180 хвилин).

Для того щоб ваш результат фахового іспиту був зарахований, необхідно набрати мінімум **40 тестових балів** (з 80 можливих). Ці 40 балів прирівнюються до **100 балів** за рейтинговою шкалою 100–200.

Тестовий бал	Бал (100–200)	Тестовий бал	Бал (100–200)
35	100	80	154
36	101	85	160
40	105	90	166
45	110	95	172
50	116.5	100	177
55	124	110	185
60	131.5	115	187.5
65	139	120	190
70	146.5	130	195
75	150	140	200

Підведення підсумку іспиту здійснюється шляхом занесення результатів у екзаменаційну відомість. Ознайомлення студента з результатами іспиту проводиться згідно з правилами прийому в університет.

У випадку використання заборонених джерел вступником на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку.

За підсумками фахового іспиту вступник може набрати від 0 до 200 балів включно. Результат іспиту оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів. Вступники, які набрали за шкалою 100-200 менше ніж 100 балів, отримують незадовільну оцінку та не допускаються до участі у конкурсному відборі.

Голова фахової
атестаційної комісії економічного факультету

Марина КУДІНОВА

Голови фахових
атестаційних комісій ННІ “Каразінський
банківський інститут”

Галина АЗАРЕНКОВА
Роман ПІСКУНОВ

Затверджено на засіданні приймальної комісії Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна,
протокол № 5 від «05» травня 2026 року

Відповідальний секретар Приймальної комісії

Ганна ЗУБЕНКО